Ročník XI. — Číslo 12. Kvasilov dne 23. března 1936.

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem. 35 gr.

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Rukopisy se nevracejí.

Češství mé je části života mého, které pociťuji ne jako slast a rozkoš, ale jako vážnou, vrozenou povinnost.

J. S. Machar.

Hajme mužně pravdy, práva, tím je vzejde vlasti sláva.

Alois V. Sembera.

Josef Malinský.

Hospodářská škola.

(Dokončení.)

Pro nedostatek místa uveřejnili jsme v minulém čísle pouze první část tohoto článku, v níž p. Malinský udůvodnil potřebu hospodářské školy. V dnešní části podává již konkretní návrh, jak by se celá věc dala uskutečnit. Redakce.

Potřeba moderního— teoretického i praktického vzdělání našeho zemědělského dorostu — neboť jsme převážně menšinou zemědělskou — jest velmi naléhavou a dalšího odkladu již nesnese. Dovolím si vysvětliti jak si představuji uskutečnění plánu na založení hospodářské školy:

Navrhuji, aby naše menšina pronajala (eventuelně zakoupila) hospodářský objekt od 30 — 40 ha černé půdy s potřebnými hospodářskými budovami, s větším obytným stavením, kde by byli ubytováni posluchačky a posluchači. Podobných objektů je zde sdostatek. Ovšem požadavkem by bylo, aby objekt byl situován při železnici nebo silnici, abychom na toto vzorné hospodářství mohli pořádati exkurse jejichž účastníci by si mohli učiniti představu, jak se racionelně polnosti obdělávají, jakou jaká rostlina potřebuje péči a jak je nutno ošetřovati všeho druhu dobytek. Takovýto objekt by byl posluchárnou teoretickou i praktickou. Teorii by se vykládalo v měsících zimních a praxi by se učilo při prácích polních. Posluchači a posluchačky by si dělali veškerou práci sami, poněvadž jen tak by si osvojili náležitě výklady svých učitelů.

Jak jsem poznamenal, nutnosti při hledání takového objektu jest, aby byl nalezen s budovou, která by sloužiti mohla za internát pro posluchače. Jako učitelské síly máme své lidi a totiž dva inženýry zemědělství a jednoho šafáře, který má za sebou mnohaletou praxi na různých velkostatcích.

Na hospodářskou školu mohou býti přijímání posluchači od 16 let. bez vysvědčení a také žádná vysvědčení prozatím vydávana nebudou, když škola má za učel pouze výchovu naší mladé mládeže — pro svou životní praxi. Plat by byl od jednoho posluchače 20 — 30 zlotých měsíčně a musel by si sebou přivésti postel, přikrývku, polštář, ručník, prádlo, talíře s příslušnými příbory, a j. rekvisity. Kurs by byl nejméně jednoroční a po přaní posluchače by mohl zůstati ve škole druhý rok. Jakmile by se osvědčil tento plán, ihned bychom přistoupili k realisaci druhého velice důležitého plánu pro naši menšinu — k utvoření školy hospodyňské.

Pro tuto akci bychom potřebovali pomoc peněžní a to ve formě půjčky. Myslím, že každý uvědomělý krajan by mohl přispěti podobnou půjčkou od 50 zlotých výše. Půjčku Vám zaručí Matice, která majíc dnes své nemovitosti, je úvěru schopná.

Ovšem než akce bude provedená je nutno, aby se posluchačky a posluchači přihlásili, aby se vědělo, či akce by byla účelná a proto hlaste svoje děti na tyto hospodářské kursy do České matice školské v Lucku.

Pamatuj, že tím posloužíš sobě a svým dětem a proto pospěš se zápisem a současně s úpisovou půjčkou.

19. BŘEZEN.

„Po prvé slavíme jmeniny našeho velkého Maršálka Josefa Pilsudského, kdy odešel již navždy, osirocuje celý národ polský.

Osirotil nás, neboť za vše vděčíme Jemu a On do poslední chvíle všechny naše starosti nesl na svých plecích.

Poddávali jsme se s největší chutí Jeho rozkazům, Jeho radám a směrnicím, neboť jsme věřili v Jeho geniální vůdcovství.

Já, který jsem měl to štěstí hleděti zblízka po 41 let na činnost Pilsudského pro Polsko, musel jsem dospěti k přesvědčení, že tak velké postavy Polsko ještě nemělo."

Tak zahájil p. President Řečipospolité svůj projev do rozhlasu v předvečer jmenin Maršálka Josefa Pilsudského. Vylíčil v něm v hlavních rysech tu nadlidskou práci, kterou zesnulý Maršálek pro Polsko vykonal. Geniální vojevůdce a státník, vítěz z r. 1920, tvůrce polské armády, hluboko zasahoval svou autoritou do všech odvětví života v státě, tvoříce novou ideologii pro mnoho příštích pokolení.

V den zasvěcený jménu Velkého Maršálka, prvním po tragickém 12. května, ostřeji si každý uvědomí, co vděčíme zesnulému Maršálku. Proto nazval hlavní komitet uctění památky Maršálka Pilsudského tento den — dnem velkého soustředění, aby se každý zamyslil, jak by též přiložil ruku k dílu, jehož základy položil velký Budovatel Polska.

Tím jest dán počátek tradice v uctívání dne 19. března. I p. President na zakončení svého projevu pravil:

„Ať tedy z pokolení k pokolení každý President Řečipospolité každoročně v den jmenin Josefa Pilsudského, připomíná národu Jeho práci, jeho intence a směrnice, obsažené v Jeho přebohatém dědictví.

*

* *

První posmrtné oslavy jmenin Maršálka byly oslavovány prací. V celém Polsku se pracovalo. Nebyly vyvěšovány prapory. Jen na Belvederu vlála černá smuteční vlajka. Před vraty stály tytéž vojenské stráže, které dříve střehly klid práce Maršálka.

Ráno se konaly ve Varšavě slavnostní bohoslužby, v Belvederu smuteční mše, na které byl přítomen p. President.

V 17.30 byla slavnostně odhalena deska na domě v ul. Muniuszki 2, kde Maršálek bydlel po návratu z Magdeburgu.

Podobný ráz měly oslavy v celém Polsku.

—o—

Valná hromada Českého Úvěrního Družstva.

Dne 29. března 1936 r. bude se konati v místnostech družstva, Rovno, ul. 3-Máje 149., valná hromada podílníků Českého Úvěrního družstva. Začátek o 9 hod. ranní.

Výroční zpráva, obsahující bilanci a vyúčtování výdajů a příjmů jest vyvěšena v místnostech družstva. Každý člen má právo si ji prohlédnouti a opsati.

Vzchopme se!

Každý národ má dobu vzletu a pádu. Když vyšine se na nejvyšší stupeň svého vývoje, zůstane stát, zkostnatí a začíná se doba jeho pádu. Jeho zánik jde cestou přirozenou; podlehá výbojnějším živlům. Mízí národ a odkazy jeho kultury stávají se majetkem lidstva. Vděčné lidstvo věnuje zahynuvšímu národu vzpomínku v dějepise.

Jest ještě jiný zánik národa neb jeho větve. Národ neb jeho větev vedeny lidmi s velkým smyslem pro organisaci přichází do prostředí kulturně daleko níže stojícího. Samolibost a domýšlivost emigrantů jest příčinou jejich pádu. Míní, že pro svoje prostředí jsou kulturně tak vysoko vyspělými, že každá práce k docílení vyššího stupně jest zbytečností. Dokud jsou na živu vůdcové organisátoři vystěhovalectví ještě udržuje se některou dobu čilý život kulturní, jenž záhy po smrti vůdců zaniká.

Prozatím tuzemci přiučují se od emigrantů, vidí prospěch z kultury, snaží se povznésti a za krátkou dobu předčí ty od nichž se učili.

Emigranti nezůstanou-li nečinnými a netečnými ke svému národnímu životu mohou se zachrániti. Je však potřeba velkého úsilí a houževnaté, soustavné práce pro obrození.

My, Češi na Volyni, podobáme se úplně emigrantům výšeuvedeným. Naši dědové a otcové přinesli si na Volyň mimo vytrvalé píle a práce také snahu zachovati svým dědicům čistý jazyk. Předchůdcové naši při úmorné práci v lesích, jež nutno bylo vykáceti, aby se získalo orné půdy, nalezali času na pěstování divadelního umění a hudby, nalezali času na výzdobu svých domků, na pěstování svých květinových zahrádek.

Dědové naši dbali nejen o hmotné zajištění potomků, dbali také o kulturní jejich povznesení.

Neúprosná Morana však jednoho za druhým vyrvala tyto pracovníky z našeho středu a otěže vedení naši menšiny přirozeně padly nám do rukou.

Zdaliž věrně zachovali jsme si dědictví otců?

Ti, již se nechávali poučiti od našich otců, jsou dnes organisačně silnější než my. Bude mi poukazováno na to, že máme mnoho organisací. Ano, máme je ale v jakém stavu! Dosti bylo všimnouti si letošních valných hromad, abychom se přesvědčili jak malo pozornosti věnujeme našim zájmům. Některé organisace vůbec spí.

Stali jsme se netečni ke všem, kdežto volyňští „tuzemci" organisují se pro sebevýchovu a nutno konstatovati, že spějí k vytknutému cíli pevně a úspěšně. I po stránce hospodářské předčí nás nevzchopíme li se.

Mějme odvahu chtíti! Vzchopme se k práci dokud je čas! Dbejme o kulturní i hospodářské povznesení naší menšiny! Buďme pamětliví toho že jsme zodpovědni před našimi nástupci!

Vladimír Lešner.

Dopisy.

Z Mírotina.

Oslavy presidenta Masaryka byly v Mírotině poněkud zpožděné, odbyly se teprv dne 15 III. t. r. Byly však oslaveny nadšeně; všichni cítili jakoby jim krev vřeleji pracovala, vždyť každý chtěl dokázat svoji lásku „kováři naši če ké vlasti..."

Večer v obecné škole byla pořádána akademie na počest Osvoboditele T. G. Masaryka. Děti a mládež svými básněmi, písněmi, hudbou, otcové a matky svou pozorností a myšlenkami unášeli se v zvpomínkách k tomu velkému muži. Po skončené krátké slavnosti hrnuli se ven staří a mladí s radostným úsměvem na rtech. Všichni byli šťastní, zvláště mládež, která se snaží dokázati, že z ní vyrůstají praví Češi a Češky, kteří budou vždy svému národu věrni.

S. Jelínková.

Dary a věnování.

Dne 5.II. 1936 zúčastnil se sbor dobrovolných hasičů v Omelanštině zastavování svadby p. J. Málka z Ulbarova se sl. Annou Syrovátkovou z Omelanštiny. Při blahopřání a pronášení přípitků bylo sebráno ve prospěch obce 40 zl. 80 gr. Při taneční zábavě na podnět p. Vomáčky ze Zdolbunova sebráno ve prospěch místní Matice 8 zlotých. Večer při svatební hostině u nevěsty na podnět p. učitele Naumenky z Ulbarova a p. Josefa Dražila z Omelanštiny sebráno ve prospěch ČMŠ v R P. 32 zl. 75 gr. Sebráno úhrnem 81 zl. 55 gr. Z toho zasláno Ústředně v Lucku 32 zl. 75 gr. a ostatní—zl. 48 gr. 80 odevzdáno do pokladny místního odboru matičního.

Srdečné a upřímné díky vzdává všem dárcům

Odbor ČMŠ v Omelanštině.

—o—

Besídka.

Barvy přírody.

Člověk z jara zryje zahradu a z jedné a téže půdy vypěstuje bělostné lilie, modré fialky a rudé růže. Dešť zalévá jeho zahradu a když se bouře přežene a vysvitne slunce, na obloze se rozklene nádherný duhový oblouk. Po květech poletují pestře zbarvení motýli a když večer slunce zapadá, nebesa rozhodí po mracích svoje barevné poklady. Potom začne vycházet rudá koule měsíce, jež se pomalu mění ve stříbrný terč. A když se na podzim dostaví první mráz, duby, javory a břízy zahoří nejnádhernějšími barvami. Jak dostává příroda takové podivuhodné barvy ze šeré, drsné země?

Když zkoumáme barvy rostlin, shledáme, že nejnádhernější barevné odstíny tvoří pigment, vyvinuvší se z cukru. Tento pigment, je vytvořen ze tří základních barev: červené, modré a žluté, takže příroda dosahuje svých zázračných účinů s velmi prostou paletou.

Každý, kdo ví, že žlutá barva smíchána s modrou, dá barvu čerstvé trávy, ví ze zkušenosti, že žlutá tráva se může zezelenat, že červeň, přidaná ke žluti dělá oranž a že přidáním oranže k zeleni vznikne temnější zeleň. Na základě toho pochopí, jak les na podzim mění barvy.

Chlorofyl je zelené barvivo v listech, které umožňuje bráti energii ze slunečního světla. Třebas však chlorofylové barvivo v listech se zdá zelené, je ve skutečnosti složeno ze čtvř barev: světlezelené, modrozelené, žluté a oranžové. Když se blíží zima, strom si pospíší stáhnout zpátky do těla cenné látky dříve, než listí opadá. I stáhne zpátky zelenou látku, ponechav v listech žlutou a oranžovou. Strom celé léto vyráběl v listech cukr, aby z něho žil a rostl; a žhavá červeň, kterou vidíme na podzim v listech dubu a javorů je způsobena v listech, když se dostaví mráz. A tak stromy se na krátkou dobu odějí v pestrý, podzimní háv.

V přírodě se však vyskytují tak zvané strukturální barevné efekty, postrádající jakéhokoliv barviva. Že bílá barva nemusí obsahovati žádnou bílou látku si dokážeme, když rozpustíme sněhovou kouli nebo necháme zvadnout bělostnou lilii. Ve sněhové kouli nesčetné sněhové krystalky dokonale odrážejí světlo a tím působí dojem bílé barvy; a v lilii množství vzduchových bublinek má stejný účin. Vnikne-li vzduch do lidského vlasu a zaujme místo vymizevšího pigmentu, odráží všechny barvy světla, a ty dohromady dělají dojem bělosti. Proto koruna bílých vlasů je zvláštním darem a ozdobou. Je to hříčka světla, jako ji známe u lilie, labutě a mořské pěny.

Jakých barev příroda používá k ozdobě kolibříka, páva nebo duhové hrudi holuba? Odpověď na to zní, že tito ptáci nemají na sobě vůbec žádných duhových barev. My je sice vidíme, ale nejsou tam. Je to prostě jen kouzelný efekt, který vytváří velmi jemná, průsvitná blána na křídlech. Světlo, které narazí na její svr-

Kronika.

Poláci v Německu se nezúčastní voleb.

„Gazeta Polska“ oznamuje z Berlína: Sdružení Poláků v Německu si vyžádalo od říšského ministerstva vnitra informace o možnosti předložení kandidátní listiny při volbách, jež se konají 29. března. Přípisem ministerstva mu bylo oznámeno, že v úvahu nespadají jiní kandidáti, kromě těch, jichž jména jsou na úřední jednotné listině nacionálně socialistické strany. Z toho důvodu uznalo sdružení Poláků v Německu, že polská účast na příštích volbách nemá smyslu.

Registrační poplatek na kolo — 3 zl.

Ministerstvo vnitra pracuje nad nařízením ve věci snížení poplatků za kola v celém státě.

Poplatek má býti snížen na 3 zl. a kromě toho velmi budou zjednodušeny formality při obstarávání „kart rowerowych“.

Výsledek londýnských porad

19. III. zasedala v Londýně Rada Společnosti národů, jež přijala text francouzsko-belgické resoluce, odsuzující samovolné porušení versaillské a locarnské úmluvy Německem. Proti resoluci jediný mluvil a hlasoval německý zástupce Ribbentrop. Z ostatních delegátů se zdržel hlasování zástupce Chile, zástupce Equadoru nebyl přítomen. Pro resoluci se vyslovilo i Italie a Dánsko. Francie, Anglie, Italie a Belgie, hlavní locarenské mocnosti, se potom dohodly na těchto zásadách dalšího postupu: locarnská smlouva zůstává v platnosti — s ní i dohoda o součinnosti vojenských štábů. Haagský mezinárodní soudní dvůr rozhodne, je-li francuzsko-sovětská smlouva se shodě nebo v rozporu s rýnským paktem. Německo se musí výroku tohoto tribunálu podrobiti; než bude vyneseno rozhodnutí, nesmí v demilitarisovaném pásmu zvětšiti voj. síly a stavět opevnění. Nad dodržováním tohoto závazku má bdít mezinárodní vojenský sbor (anglo-italský), jenž bude vyslán na východ od francouzsko-belgické hranice na územní pás, široký 12 1/2 míle (25 km). Až dosud schválily tuto dohodu vlády francouzská a anglická. Po vyřešení tohoto konfliktu se má sejíti evropská konference, jež má znovu projednat bezpečnostní problémy a v jejich rámci též mírové návrhy Hitlerovy. Pokud rýnský pakt nebude nahrazen novými smlouvami, Velká Britanie je vázána pomoci Francii. Kdyby se Německo nepodřídilo rozhodnutí haagského soudu, bude Anglie podporovat Francii a Belgii v sankcích proti Německu.

Československo.

Ministr financí dr. Trapl odstoupil počátkem týdne z úřadu, který nastoupil v dobách rostoucí hospodářské krise. Dr. Trapl odstoupil dobrovolně jednak ze zdravotních důvodů, jednak pro potíže, na něž narazil při projednávání některých nových zákonů hospodářsko-finančních.

Rekonstrukce vlády se stala demisí ministra financí ještě časověší. Není však dosud skončeno jednání o vstup luďáků do vlády a stejně není dohody o nástupci dra Trapla.

Vláda a parlamentní výbory pracují s urychlením na řadě osnov zákonů, týkajících se především brannosti a obrany. Dosavadní ustanovení o trestech pro vyzvědačství budou zostřena až na trest smrti. Počátkem týdne podal zahraniční ministr dr. Krofta zahranič. výboru poslanecké sněmovny výklad o situaci v Evropě

Zemědělské pokroky v Dánsku.

Hospodářské stroje dánské produkce přinesly novinku, a to sroj na sklizeň řepy. Sroj jest tažen párem koní a samočinně řepu ze země vytáhne, odstraní chrást a slabší konec kořene. Chrást ukládá se do řádků podle stroje, řepa pak na prostředním záhoně, takže stačí ji jen sebrati. Rychlost dobývání jest asi 100 metrů za minutu.

Porady v Římě.

Římská porada Italie, Rakouska a Maďarska byla zahájena. Mussolini na ní konferuje s Schuschniggem a Gömbösem o možnostech a vyhlídkách těsnější spolupráce a hosp. sblížení zemí v podunajské pánví a o další orientaci těchto tří zemí v politice evropské.

Dnešní válečná situace v Habeši.

Podáváme bližší zajímavé zprávy o průběhu bitev na severní frontě v Tigré me i Amba Alagi. Italské armády zahájily útoky 10. února po důkladných přípravách. Habešané měli tři armády v dobrých posicích. Veleli jim ras Mulugeta, ras Sejum, ras Kassa a ras Imru. Ras Mulugeta musil se dát na ústup za nejhroznějších okolností a ztratil za dva dny přes 5000 mužů, všecka děla a zásoby. Teprve po několika dnech za stálých bojů se zachytil s částí vojska při řece Takazé, kde se vojsko rozptýlilo v horách a lesích. Ale ras Mulugeta pak zmizel i se svým synem, také ve-

---

chní vrstvu, je částečně odraženo k oku, zatím co jeho hlavní část proniká do hloubky a odrazí se od spodní vrstvy blány. Světelné vlny, odražené od spodní vrstvy se poněkud opozdí a nesouhlasí proto s vlnami, odraženými od svrchní vrstvy blány. Toto opoždění působí, že jsou pohlceny světelné vlny určité barvy (právě jako jedna řada vln na rybníce může býti pozřena řadou vln jiných); v důsledku toho odražené bílé světlo, byvši oloupeno o část své barvy, svítí tou barvou, která v něm zůstala. Stejný barevný účin můžeme pozorovat u perleti, jejíž krása je podmíněna tím, že je složena z několika jemných vrstev průsvitné hmoty; nebo se podíveme na krásné barvy opálu, v němž se vrstvy průsvitného minerálu střídají s vrstvami vzduchu. Mýdlová bublina nebo vrstva oleje na hladině vody jeví na slunci stejné opalescování.

Chceme-li pochopit nádheru barev v mracích při západu slunce a modř bezoblačné oblohy, musíme si uvědomit, že světlo je neviditelné. Pravda, viděli jsme často, jak vniká klíčovou dírkou do temné komory. Ale kdybychom z ovzduší místnosti odstranili všechen prach, světelný paprsek by okamžitě zmizel. Postavíme-li mu v cestu nějaký předmět, bude plně ozářen, ale světlo samo zůstane neviditelné. Ale naplníme-li vzduch kouřem, ihned se dráha světla rozzáří. To co vidíme je však jen světlo, odražené od nespočetných částiček kouře.

Fysikové se vždycky domnívali, že obloha nad atmosférou se bude zdát černou. Ale profesor Piccard spatřil, že se jeví modrou, s nádechem do purpurova. Teprve v naprosto vzduchoprázdném prostoru by se prostor mezi hvězdami jevil naprosto černý.

Kdekoli je barva, je i nějaká hmota. Z toho je patrno, že i nebeský blankyt je hmotou. Modrou barvu tvoří odraz světla od hmoty, rozptýlené v prajemných částečkách v celém ovzduší. A tyto rozptýlené částečky se nenalézají jen ve svrchních vrstvách vzduchových, kde se zdá býti blankyt, nýbrž v celém ovzduší. Tak máme oblohu na dosah ruky. A důvod, proč je modrá, tkví v tom, že vlny modrého světla jsou mnohem kratší než vlny červené; proto pranepatrné částečky vzduchu, rozptýlené v ovzduší, zachycují a odrážejí modré vlny víc než delší vlny ostatních barev.

Když slunce zapadá a dotkne se téměř obzoru, světlo musí urazit k našemu oku daleko větší dráhu ovzduším, než když slunce stojí vysoko nad obzorem. Nejkratší světelné vlny — modré — jsou rozptýleny a ovzduším, naplněným parami, pronikají pouze dlouhé vlny — červené.

Vycházející měsíc v úplňku nás vždycky překvapí svou rudostí a ohromnými rozměry. A tu se utkáváme s úžasným faktem. Zjistilo se totiž přesným měřením, že obraz měsíce, promítaný na naši sítnici není o nic větší, když měsíc vychází, než když stojí vysoko na obloze. My se pouze domníváme, že je větší, srovnávajíce jej podvědomě s velikostí vzdálených předmětů, jimž se zdá tak blízký. Zkrátka, neklamou nás oči — nýbrž naše mysl!

„Výběr“.

litelem.

Rasové Kassa i Desta se pak už ze svých prosic musili uchýliti ústupem do hor směrem severním Ztratili celkem přes 7000 mužů z armád přes 50.000 mužů čítajících. Celkem tedy bitvy u Makalé si vyžádaly na Habešanech přes 12 000 mužů. — Rasové při bitvách zúčastněni byli zbaveni ihned svých hodností. Něgus dal své rozhodnuti rozhlásiti na všech frontách všemi prostředky.

Ras Imru se soustřeďuje v úseku východním směrem k jezeru Ašangi. Tam se nyní také dirigují z Magdaly nové síly a dopĺňuje všecka válečná výzbroj.

Rozvrat habešské severní armády je v tu chvíli vůbec osudný.

Horské kmeny, zmobilisované, zbraněmi opatřené a alespoň poněkud vycvičené, unikají z bojiště při každé příležitosti. Chtějí boj a masakr, ale ne dle cizího komanda, nýbrž dle nahodilých příležitostí. Chtějí získat kořist pro sebe. I nejpřísnější a nejkrutější tresty je nyní už neokrotí. Každé násilí, proti ním použité, oplacejí krutě a bezohledně, a všichni vůdcové a velitelé jsou proto v ustavičném nebezpečí smrti. Krutostí a bezohlednosti vynikají zejména obyvatelé od jezera Tana. Ti se s jádrem obyvatelstva Habeše, s Amhary, nenávidí, a střetnou li se na bojišti, propuká mezi nimi nepřátelství větší než proti Italům.

Italové nyní usilovně budují silnice k řece Takazé, aby si zajistili spojení k Aksumu Nedaleké trvalé deště udělají z krajiny kolem Takazé močály, které znemožní jakékoliv zásobování.

Také směrem k Amba Aligi staví nyní Italové cesty a silnice s velikým chvatem. Pevnost Amba Alagi jest jakýmsi klíčem k Magdale. Tam také směřují nové proudy habešských bojovníků, vysílaných z Magdale. Očekává se, že dojde k velikým srážkám ve kterých snad konečně bude míti účastenství sám něguš. Ovšem — — risikoval by mnoho, neb ť není jist životem a dosud velmi opatrně tají místa svého pobytu. — Letadla se usilovně namáhají najíti místo, kde prodlévá — ovšem marně...

Venizelos řecký státník zemřel v Paříři.

Zesnulému politikovi bylo 72 let. Narodil se roku 1864 na Kretě, vystudoval na pevnině na advokáta, vrátil se na Kretu a tam začal advokacii a politiku. Kreta byla tehdy ještě pod svrchovaností sultánátu tureckého — poddání národové této rozlehlé a do nemožnosti rozložené říše se proti svým tureckým pánům bránili vzpourami a stálou guerillou. Také na Kretě to jiné nebylo. Povstání a diplomatické zásahy do osudů rozpadávající se říše na konec daly také tomuto řeckému ostrovu autonomii — Venizelos, jeden z vůdců odporu, se stal koncem minulého století na Kretě správcem úřadu, který by se bez veliké chyby dal nazvat ministerstvem spravedlnosti. Z úřadu byl brzy propuštěn a stál znovu v čele opoziční srany, která konečně r. 1908 docílila toho, že Kreta byla úplně připojena k Řecku.

Na počátku války byl Venizelos stoupencem Dohody, dostal se do konfliktu s králem Konstantinem a roku 1916 zřídil v Soluni, pod ochranou spojenců vládu, která vstoupila do války. V květnu obsadil Venizelos Athény — pod ochranou francouzské jízdy — král Konstantin musil odejít do ciziny. Vláda Venizelova byla pak za mírových jednání odměněná tím, že k řeckému státu byla připojena nová území, řecká i smíšená.

Král Konstantin, který se po válce opět vrátil do země, se pokusil o výboj hluboko do končin maloasijských a byl poražen. Venizelos tehdy byl v západní Evropě, ve vyhnanství. Porážka maloasijská způsobila, že se Venizelos vrátil do země a roku 1924 byl znova v čele vlády. Brzy však znovu odstoupil a přišel opět až za 4 léta — byl pak střídavě ministerským předsedou a vůdcem oposice. Tato oposice byla často v situaci velmi svízelné — a před rokem už její vůdcové neviděli jiné možnosti udržet se proti monarchistické agitaci při moci než provést revoluci. Účast Venizelova se zdála této revoluci, podniknuté s velkými silami vojenskými i nám řními, zaručovat dobré politické vedení a tím také úspěch. Ale revoluce byla poražena. A po ní se do země znova vrátil král Venizelos odejel do vyhnanství a ve vyhnanství nyní také zemřel.

Ženská hlídka.

Ženy a spolkový život.

Čteme časem výtky, ženy nehájí dost svých zajmů. že se nesnaží náležitě uplatnit svůj vliv ve spolcích, což se jim pak vymstí, když se jedná o jejich zájmy bez nich. Je to jen ženská nectnost?.

Širší vrstvy žen jsou však příliš zaměstnány, aby mohly plně brát účast na veřejném životě. Přes všechny snahy cítí se pocelodenní práci unaveny a nedostává se jim času nebo chuti k veřejné činnosti. Ta pak připadá jen několika nejagilnějším — jména ve spolcích se vyskytují často táž — nejčastěji učitelkám, které, ač plně zaměstnány prací pro školu a přece jen, také snad už z dobré tradice, věnují se spolkové činnosti.

Pro spolkový a veřejný život se musí člověk narodit. V každém spolku jsou lidé, kteří hodně pracují, často bez uznání, a lidé, kteří sbírají pro sebe slávu. Účast na spolkovém životě, ať se jedná o spolek ženský nebo smíšený, kulturní, odborný, znamená pro poctivého funkcionáře mnoho práce, pochůzek a často vydání.

Co obyčejně odradí veřejného pracovníka, jsou časté neshody ve vedení spolků a v členstvu. Tvrdí se, že ženy jsou nesnášelivé, muži jsou však o to nevybíravější v útocích na protivníky Nikdy se nelze všem zachovat a člen výboru, který pracuje, je vydán ne vždy vlídné kritice, neboť dobře se kritisuje tomu, kdo se jen dívá. Vděku se takový pracovník obyčejně málokdy dočká hned, odměnou je mu vlastní uspokojení, že pracoval pro dobrou věc.

Nelze se pak divit, že ženy, zvláště citovější a pasívnější, nerady se vydávají těmto nepříjemnostem a věnují se jen rodině a vlastním dobrým záimům. A pracují-li ve spolcích, raději ustupují do pozadí a proto i jejich hlasy padají málo na váhu.

M.

Nebezpečí v propadání mládeže.

Zdá se, že bolest ze školního neúspěchu postihuje vždy více rodiče než děti — je to však klam. Rodiče odbudou nepříjemnost několika denní mrzutostí, snad i tělesným trestem, ale u dítěte rozrůstá věc do nebezpečné hloubky: děti jsou sensitivnější než člověk dospělý, dovedou se radovat upřímněji, ale musí též opravdověji, silněji trpět. Strach a úzkost z vyvolání, trpký pocit hanby, kterému je nepraspívající dítě po celý rok ve škole vystaveno, úsměšky spolužáků, zlá slova učitelů a rodičů působí destruktivně na vývoj duševních i tělesných schopností mladého člověka: den za dnem roste v něm pocit méněcennosti, nebezpečně podporovaný vlivem sugestivních sil, který může vrcholit úplným duševním zhroucením a ztrátou zdraví na dlouhou dobu. Zajisté každý dobrý pedagog na základě vlastních pozorování mohl by potvrdit že propadlé děti jsou druhým rokem jaksi stísněné, zakřiknuté, nesmělé — nebo přechází druhý extrém: otrlost. První i druhé těžko se léčí: jen pochopením, láskou, mírností a častou pochvalou je možno vrátit ztracené sebevědomí. Nestane li se tak, vyrůstají z takových dětí lidé nesamostatní, neschopni většího podnikání, neboť pocit méněcennosti, který se v duši léta hromadil, neopusti je po celý život.

Část viny nesou mnohdy také rodiče: Opozdí-li se dítě nemocí ve vývoji, není radno je posílat do I. třídy obecné dříve, než po dovršeném šestém roce. Je lépe ponechati je o rok déle doma. A nikdy neměli by rodiče nutit k dalším studiím dítě, které při veškeré píli ve škole neprospívá

Je velmi nutno, aby i z těch osudem odstrčených vyrostla generace smělá, nezakřiknutá, vstupující do života s odvahou a vírou ve své schopnosti.

F. Š.

Různé zprávy.

Co protelefo o ali ženevští novináři po Hitlerově řeči.

Podle zprávy římských listů ze Ženevy protelefonovali ženevští noviná-

ři během 48 hodin po sensační řeči Hitlerově na žur a istických linkách Společnosti národů přes 68 tisíc švýcarských franků. Rekordu dobyl ruský dopisovat l který mluvil s Moskvou celou hodinu a 13 minut. Za telegramy vydala Společnost národů v té době 18.400 franků a novináři u S. N přes 25.000 franků! Nejvíce obětoval na depeši čínský reportér: dal 290 franků za první informaci Pekinu. Vysílačka Spol. národů, jež slouží bezplatně delegacím států, pracovala bez přestání 48 hodin a rozšířila více než 20.000 slov.

Zapomenutý mučedník.

Když si zapalujeme cigaretu, zapomínáme, že tento nevinný požitek, tak dlouho lidstvu neznámý, první Evropan, jenž se ve své vlásti odvážil kouřiti, zaplatil desetiletým žalářem! Oním „mučedníkem" byl don Rodrigo de Xéres, k uctění jehož památky v těchto dnech byla zasazena pamětní deska na jeho rodném domě ve Španělsku. — Tento druh Kryštofa Kolumba, vrátiv se do Španělska se zásobou tabákových listů, jednoho dne před svou udivenou ženou st čil jich několik a tak vzniklý doutník si zapálil a labužnicky vypouštěl kouř nosem. Prostodušná Španělka pospíšila k Svaté inkvisici se sdělením, že její manžel je „posedlý ďablem". A tak don Rodrigo, pokropen svěcenou vodou, putoval do podzemního žaláře Svaté inkvisice, ve které ztrávil p...ých deset let. Když konečně byl propuštěn, ve Španělsku se již hojně kouřilo. Obyvatelé provincie Huelvy jsou velmi hrdi na svého rodáka, a to přímo dojemné, když je slyšíte, kterak si při zapalování svého „cigarillo" pronášejí přesvědčivě: „Náš don Rodrigo byl velký mučedník!"

Helsinki zamořeny epidemií chřipky.

Finské hlavní město bylo náhle postiženo prudkou epidemií chřipky. Bez přehánění lze říci, že skoro polovina obyvatelstva v Helsinkách leží nemocna. Soudí se, že epidemie byla způsobena rychlou změnou povětrnosti. Většina škol je uzavřena a nemocnice jsou přeplněny. Pomýšlí se na to, aby byl mobilisován ženský ochranný sbor zvaný „Lotten". Obchodní život je těžce postižen. V bankách je zavřena skoro každá druhá přepážka pro nedostatek úředníků. Vlaky pouliční dráhy jezdí bez vlečných vozů, protože několik set zřízenců onemocnělo. Většina případů chřipky jest na štěstí lehčího rázu.

Americká pevnina opět postižena.

Všechen pomocný personál národního Červeného kříže v Novém Yorku byl mobilisován; takové opatření nebylo provedeno nikdy od velikých záplav řeky Mississippi v roce 1927. Na mnoha místech dosahují vody již výše 4 m a neustále stoupají o 5 cm za hodinu. Záchranné výpravy byly vyslány na ohrožená místa, která se táhnou podél kanadských hranic až k severní Karolině, kde řeky rovněž se rozvodňují. Na sta osob bylo jednotlivě nebo ve skupinách povodní odříznuto od ostatního světa.

Rozsáhlé povodně, které postihly největší část státu Pennsylvanie, Marylandu a Nového Yorku, byly způsobeny hojným padáním sněhu a ihned poté nastavším táním, jakož i průtržemi mračen. Město Johnstown v Pennsylvanii, čítající 75.000 obyvatelů, bylo úplně zatopeno. Ulice města jsou na $2^1/_2$ m pod vodou a obyvatelé byli nuceni utéci se do horních poschodí svých domů. Voda stále stoupá a jsou obavy, že se prolomí dvě hráze, které leží nad městem. Věcné škody, způsobené povodní, jsou nesmírně veliké. Přesných zpráv o lidských obětích dosud není, protože spojení je všude přerušeno. Dosud bylo hlášeno 10 mrtvých. Město Johnstown bylo už jednou zničeno povodní a to v roce 1899, kdy nad městem se prolomila vodní přehrada a v zátopě zahynulo 2000 lidí.

Výtržnosti ve Španělsku nepřestavají.

Skupina neznámých útočníků v Albacete přepadla mládež lidové fronty a ztýrala ji. Tento útok vyvolal ve městě veliké protestní manifestace. Zástupy demonstrantů táhly ulicemi města, zapálily kostel sv. Jana Křtitele jakož i divadlo Capitol a poku-

92.

vedou pravého pali e...

Výstup 12.

Bedrník, Kazbunda, Vomáčka.

Bedrník: Vracíme se s nepořízenou.
Kazbunda: Upláchl nám! Ta proklatá tma — tady plot, tuhle drát. Než li jsme se vzpamatovali, dorazil k stavení, sebral peníze a zadem pádil k lesu.
Hroníček: Peníze sebral, pravíte?
Kazbunda: Tak to řkala Maryna, která ho v té rychlosti zahlédla. Sekerou prý rozbil kufr, kde měl peníze na stavbu a možná i cestovní papíry, kdož to může vědět.
Hroníček: Měl by se prohledat snad les, oznámit to policii.
Bedrník: Ten bude do rána přes hory a doly.
Vomáčka: Ale co řekl, to řekl, to my dosvědčíme bez něho.
Bedrník: Abych nezapomněl. Hledal jsem ho ve starém spáleništi a svítím si k tomu. Najednou se sesune kus zdi u pece a k nohám mým padla tato plechovka. (Ukazuje).
Mařenka: Co by to mohlo být?
Hroníček (prohlíží): Je zrezivělá; dlouho musila být v tom zdivu.
Kazbunda: Dejte to sem, otevřu ji... (Otevře

89.

Mařenka: Odvedla jsem potom Jeníka, ale stodola přece chytla. Vašíčku, tys se ho pěkně zbavil a dobře jsi udělal, budeme mít od něho snad pro vždy pokoj...
Vašek: Dostal jsem ho tenkrát — sám mi přišel do rukou! Jen jste odešli a již jsem věděl co mám dělat.
Mařenka: Byl bys bláhový, abys ho byl jen tak zhola pustil.
Vašek: Zapálil jsem! A on hlupák to odsedí. Teď to víš — a více o tom nemluvme. Bude to naše tajemství. Pojď však raději tamhle.
Mařenka (mezi tím vstane, přímě měří ho, odstrčí a vzkřikne): Paliči! (Z boudy vyrazí tři postavy z klacky a s lucernou).
Vomáčka (křičí): Palič!
Kazbunda: Stůj! Držte ho!
Bedrník: Slyšeli jsme všecko.
Vašek: Proklatě (skočí sem a tam a zmizí všichni běží za ním bez Mařenky).
Za scénou hlasy: Chyťte ho. Palič. Na Sibíř s ním!
Mařenka: Chvála Bohu, úkol svůj jsem splnila. (Tiskne ruce na rozbouřená ňadra, naslouchá a vyhlíží do tmy).

sily se zapáliti budovu katolického listu. Garda, která byla proti demonstrantům vyslána, byla nucena použiti zbraní, aby je rozptýlila. Čtyři osoby byly raněny.

Hospodářský zpravodaj.

Superfosfát pod okopaniny.

Jest věcí všeobecně známou, že superfosfát hraje důležitou úlohu při hnojení řepy. Přesvědčeno se četnými pokusy, že jeho dávka bezprostředně před setím řepy způsobuje rychlý a pravidelný vývin rostlin od první chvíle, kdy mladé kořínky žádají fosforového pokrmu. Díky tomu vzdoruje rostlina úspěšně chorobám — a zvláště prouchnivění kořenů, což častokráte rozhoduje o úrodě. Ale i kdyby prouchnivění nehrozilo, již to, že rostlina silněji se upevňuje od prvopočátku svého vzrůstu působí zajisté na její příští úrodu. Proto při normální dávce superfosfátu 2 q na ha získáváme zvýšení sklizně o 10 q na kořenech řepy — a případně i o mnoho větší na půdách zvláště z fosforu vyjalověných.

Totéž skoro týče se mrkve a brukve, při čemž nutno poukázati na to, že t. zv. prouchnivění těchto okopanin a dutiny uvnitř kořenů při používaní superfosfátu bývá ojedinělým zjevem. Superfosfát svým působením činí konsistenci kořenů jadrnější — a tedy i větši odolnost jejich při přezimování.

Tyto známé již u nás vlastnosti superfosfátu a tedy i užitek z jeho používání pod kořenové rostliny — jakými jsou krmné okopaniny — nevyžadují obšírnějších odůvodnění a pro uvědomělejší hospodáře nejsou tajemstvím.

Avšak v poměru k bramborům prospěch z používání superfosfátu zdá se ne dosti zřejmým. Řekněme, dáváme-li hnůj, dodáváme půdě dostatečnou zásobu fosforu, postačující pro brambory — což ostatně potvrzují i naše pokusné stanice — zaznamenávaje malý vzestup od používání superfosfátu pod zemáky. Zdálo by se tedy, že věc je vyřízena. Ve skutečnosti není tomu tak. Jest nutno vzíti v úvahu jistou okolnost, že hnůj, který používají ohniska zemědělské kultury, není tentýž, pokud se týče hodnoty, jakým disponují drobná hospodářství. Na pokusných stanicích jest o mnoho lepší, výživnější, neboť inventář tam bývá vzorně a intensivně živen, proto dává hnůj opravdu hodnotný. Zatím v malých hospodářstvích, zvláště při dnešní bídě — živení inventáře bez otrub a jiné obažné píce — nemůže dáti hnůj bohatý na sloučeniny fosforové. A je li tomu tak, pak jistě přídavek superfosfátu do hnoje v drobných hospodářstvích dáti musí větší výnos, než po použití hnoje z pokusných stanic. To však není vše. Zemáky - sazenice na pokusných stanicích bývají jistě vybrané a zdravé zaručeně. V malém hospodářství v tom ohledu nemáme žádné záruky. A poněvadž v poslední době zvláště se vyskytly četné choroby zemákové t. zv. virusové, které velmi škodí přisazovací schopnosti bramborové hlízy, proto právě v tomto případě používání superfosfátu, jako prostředku, jenž činí zemák odolnějším na různé škůdce, má důležitý význam. O tom naši hospodáři mnoho ještě neví, zatím na Západě, zvláště v krajích nadmořských, s tím rolníci všeobecně počítají. V Anglii npř. bývá superfosfát pod zemáky stále používán a ne v malých dávkách 2 q na ha, jako u nás, ale dávka 5 q na 1 ha přijmuta jest tam jako střední norma. A jistě lépe si dovedou vybrati sazenice, vybírají druhy odolné; nesou li při tom zvětšení výdajů na superfosfát pod brambory, činí tak ne z lehkomyslnosti, ale proto, jelikož se jim to vyplácí. Neuškodí, když i my změníme orientaci v poměru k superfosfátu pod zemáky a zmůžeme se alespoň na pokus, je li přidávaní tohoto hnojiva prospěšné. Neboť sázíme bramborů velmi mnoho, tedy otázka jejich zdravotnosti a úrody není legrací

Z chmelařského trhu.

Ze Žatce.

V uplynulém týdnu se na žateckém trhu chmelném a na venkově čile kupovalo a to jak pro cizinu tak i pro domácí pivovary. Vybízení chmele se strany pěstitelů není již tak naléhavé, takže se zdá, že ceny chmele se budou stabilisovat. Přispívají k tomu také velké obraty, které byly v prvé polovině tohoto měsíce učiněny a úbytek zásob chmele jak u pěstitelů tak i ve skladech obchodníků. Dnešní cenový záznam žateckých chmelů činí

Kč 1.050.-- až 1.350 -- za 50 kg.

Nejvyšší cena byla placena na počát-

90.

Výstup 10.

Hroníček.

Hroníček: Co se to tu děje? Jdu z besedy a tady takový poplach.

Mařenka: Paliče chytají.

Hroníček: Jakého paliče? Nechápu...

Mařenka: Jen si pomyslete strýčku Hroníčku, Vašek Kubín se mi tu přiznal, že si tenkráte sám zapálil. Slyšeli to zde ukrytí sousedé a teď ho chytají..

Hroníček: Vždyť za to pyká Jeník Dubinů...

Mařenka: Trpí nevinně — věděla jsem to již tenkráte, ale dnes jeho nevina je nad slunce jasnější.

Hroníček: Nevyzpytatelné jsou cesty Páně! Pravda musí vyjít jako olej nad vodu, pro ni trpěli, pro ni životy obětovali nejlepší synové Lidstva.

Mařenka: Srdce mi pravilo, že je nevinen. Ano Jeník se vrátí, teď už Vašek nezapře, slyšeli to všickni.

Hroníček: Kubín se mi dávno nelíbil, a jeho otec teprve ne. Z toho spojení s Bedrníkovými nevěstil jsem nic dobrého. Jen chytili ho... Vašek se odváží všeho, jde-li do tuhého.

91.

Mařenka: Tu radostnou novinu měla bych oznámit Dubinové.

Hroníček: Ta bude mít radost, až se doví, že se jí syn navrátí. (Ohlédne se). Však tuhle sem chvátá.

Výstup 11.

Dubinová.

Dubinová: Slyšela jsem křik, co se stalo?

Mařenka: Radujte se Dubinová, Jeník už trpět nebude.

Hroníček: Pravda vítězí, pravda vítězí...

Dubinová: Chvála Bohu! Tedy se tvůj plán přece jenom zdařil.

Mařenka: Přiznal se mi, zatím co schovaní svědkové poslouchali.

Dubinová: Jak se ti Mařenko odvděčíme...

Mařenka: Jeníkova svoboda mi bude nejmilejší odměnou.

Hroníček: Vždyť říkám: Pravda musí navrch! Nebylo by spravedlnosti na světě, kdyby ten chlapec měl zajít.

Dubinová: Jeník, můj Jeník se vrátí! Bože, jak ti děkuji za tolik štěstí. Zajdu k Vám, a podělím se tou radostí s tvým nemocným otcem. (Zajde do stavení).

Mařenka: Hleďte, muži se vrací, snad nyní

ku prošlého týdne.

Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala do dnes 37.053 žoků v čisté váze 83.838 cel. centů á 50 kg žateckého chmele 1935.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

CENY OBILÍ.

Záznam 20 III. soukromého obchodu — zač kupuje.

Žito zl. 1.80 za 1 pud (16.38 kg)
Pšenice „ 2.90 „

Ječmen	„	1.95	„
Oves	„	1.90	„
Hrečka	„	.—	„
Proso	„	.—	„
Řepák	„	6.50	„
Hrách	„	.—	„
Fasole	„	3.—	„
Mák	„	9.00	„
Jetel	„	130—160.00	za 100 kg.

Adresa redakce a administrace: Kwasilów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 5 zl. ročně více. Cena inserátu: vel. $^1/_{12}$ zadních stránek 6 zl. za jedncu. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.